

De [Move-coalitie](#) bestaat uit Caritas International, CIRÉ, Jesuit Refugee Service Belgium en Vluchtelingenwerk Vlaanderen en brengt door de Dienst Vreemdelingenzaken geaccrediteerde bezoekers samen in detentiecentra (voor volwassenen en gezinnen met minderjarige kinderen). Met haar politieke en bewustmakingsactiviteiten wil Move een einde maken aan de detentie van migranten en hun recht op vrijheid opnieuw bevestigen.

Elk kwartaal stelt Move een juridische nieuwsbrief samen voor iedereen die mensen in detentie op juridische basis bijstaat.

ACTUALITEITEN

- **12 juni 2026: Inwerkingtreding van het Europees Pact inzake Asiel en Migratie**

- **Wetsontwerp “woonstbetredingen”**

Het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat de woonstbetreding betreft, werd in derde lezing goedgekeurd door de regering en wordt momenteel [besproken in de Kamer](#). (doc. 56K1591)

Dit wetsontwerp heeft tot doel politieambtenaren, eventueel vergezeld van een ambtenaar van de Dienst Vreemdelingenzaken, toe te laten elke woning binnen te gaan waar een persoon zonder verblijfsrecht verblijft (zelfs tijdelijk), zonder toestemming van de bewoners, mits machtiging van een onderzoeksrechter en indien nodig met gebruik van dwang, tussen 5 uur en 21 uur. Talrijke verenigingen en burgers mobiliseren zich via de campagne [Stop visites domiciliaires](#).

- **Europese Terugkeerverordening**

Op 17 juni 2026 heeft het Europees Parlement, ondanks de mobilisatie van het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenorganisaties, uiteindelijk [de Terugkeerverordening goedgekeurd](#). Deze verordening wijzigt het beleid inzake de terugkeer van onderdanen van derde landen die onregelmatig op het grondgebied verblijven, naar aanleiding van [het voorstel van de Commissie dat in maart 2025 werd ingediend](#).

De tekst maakt onder meer het systematische en langdurige gebruik van detentie mogelijk (tot 30 maanden), ook voor gezinnen en kinderen, evenals een mogelijk onbeperkte detentie voor personen die als een bedreiging voor de openbare orde worden beschouwd. Daarnaast wordt de oprichting van detentiecentra (“terugkeerhubs”) in derde landen toegestaan en kunnen personen worden uitgewezen naar zogenaamde “veilige” derde landen waarmee zij geen enkele band hebben.

De Raad van de EU moet de tekst nog formeel goedkeuren.

RECHTSPRAAK

A. Internationale rechtspraak

- [HvJ-EU, gevoegde zaken C-50/24-C-56/24 \(Danané\)](#), 16 april 2025

Plaats van detentie tijdens een grensprocedure – Voortzetting van de detentie na het verstrijken van de termijn van vier weken voorzien voor grensprocedures – Prioritair onderzoek van het verzoek om internationale bescherming – Voortzetting van de procedure als gewone procedure op dezelfde detentieplaats

De gevoegde zaken betreffen zeven verzoekers afkomstig uit Ivoorkust, die in een grensprocedure werden geplaatst en werden vastgehouden in het gesloten centrum Caricole in Steenokkerzeel. Nadat binnen vier weken geen definitieve beslissing was genomen, werd het onderzoek van hun verzoek voortgezet volgens een prioritaire procedure. De verzoekers bleven echter in detentie, zij het op een andere rechtsgrond, namelijk artikel 8, lid 3, onder b), van Richtlijn 2013/33/EU (de Opvangrichtlijn).

In deze zaak heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) verschillende prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie.

De belangrijkste lessen uit het arrest zijn de volgende:

- Het Unierecht verbiedt lidstaten niet om verzoekers om internationale bescherming aan de grens in detentie te plaatsen op locaties die geografisch niet aan de grens gelegen zijn.
- Zodra de termijn van vier weken voorzien in artikel 43, lid 2, van Richtlijn 2013/33/EU is verstreken, kan het verzoek niet langer worden behandeld in het kader van de grensprocedure en moet het onderzoek worden voortgezet overeenkomstig de andere bepalingen van de richtlijn (waaronder eventueel een prioritaire procedure).
- Na het verstrijken van de termijn van vier weken kan de detentie op dezelfde plaats worden voortgezet op een andere rechtsgrond (bijvoorbeeld artikel 8, lid 3, onder b), van Richtlijn 2013/33/EU), voor zover aan de voorwaarden voor detentie is voldaan.
- In dat geval kan hetzelfde detentiecentrum achtereenvolgens worden beschouwd als een “plaats aan de grens” en vervolgens als een “plaats op het grondgebied”, maar de verzoekers moeten worden geïnformeerd over deze wijziging van hun juridische situatie.
- Onderzoeksmaatregelen die tijdens de grensprocedure zijn verricht, behouden hun geldigheid in het kader van latere procedures, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheid voor verzoekers om nieuwe verklaringen af te leggen, met name wanneer

zij elementen aanbrengen die onmogelijk konden worden voorgelegd aan de bevoegde autoriteit tijdens de grensprocedure.

Samengevat: het verstrijken van de termijn van vier weken leidt enkel tot de overgang van de grensprocedure naar een ander procedureel kader en tot het wegvallen van de specifieke temporele en materiële beperkingen die van toepassing zijn op grensprocedures.

- [HvJ-EU, arrest Aroja, C-150/24, 5 maart 2026](#)

Artikel 15 van de Terugkeerrichtlijn 2008/115/EG – berekening van de maximale duur van detentie en toepasselijke procedurele waarborgen

Het Hof heeft geoordeeld dat :

- Om te bepalen of de maximale detentieduur is bereikt, moeten alle periodes van detentie met het oog op de uitvoering van dezelfde terugkeerbeslissing worden samengeteld, ongeacht eventuele vrijlatingen of wijzigingen in de persoonlijke situatie van de betrokken persoon.
- Elke beslissing tot verlenging van de detentie na de initiële termijn van zes maanden zoals bepaald in artikel 15 van de richtlijn, moet worden onderworpen aan een toetsing door een rechterlijke instantie, onafhankelijk van de gedetineerde persoon.
- Deze rechterlijke toetsing hoeft niet noodzakelijk plaats te vinden vóór het verstrijken van de initiële termijn van zes maanden, maar moet in elk geval zo snel mogelijk na de beslissing tot verlenging worden uitgevoerd.
- Het ontbreken van een dergelijke rechterlijke toetsing vóór het verstrijken van de initiële termijn van zes maanden leidt niet automatisch tot invrijheidstelling, zolang op het ogenblik van de rechterlijke toetsing nog steeds is voldaan aan de materiële voorwaarden die de detentie rechtvaardigen en de maximale detentieduur niet is overschreden.

B. Belgische rechtspraak

LEGALITEIT VAN DE ARRESTATIE

- [CMA Bruxelles, 13 mei 2026](#)

Ontbreken van informatie in het dossier over de arrestatie van de betrokkene – onmogelijkheid om de rechtmatigheid te controleren van de identiteitscontrole die tot de arrestatie heeft geleid – invrijheidstelling.

“A défaut de toute information permettant de déterminer, non les circonstances [...], mais le contexte et les motifs précis du contrôle de l'identité de ce dernier, la cour, chambre des mises en accusation, est dans l'incapacité de s'assurer que ledit contrôle ne repose pas sur des considérations susceptibles d'induire le constat de discrimination fondée sur sa couleur de peau, proscrite par la lecture combinée des articles 8 et 14 CEDH.

Partant, le titre de rétention, qui a été notifié suite à l'interception et à la mise à disposition de l'étranger, ne respecte pas les prescriptions légales.”

- [CdC Bruxelles, 3 juni 2026](#)

Arrestatie thuis – toestemmingsdocument aanwezig in het dossier, maar zonder enige handtekening – onwettige arrestatie – invrijheidstelling.

Arrestaties bij de Dienst Vreemdelingenzaken

Update: Met betrekking tot twee arresten van de CMA die werden vermeld in de nieuwsbrief Move 1-2026 ([CMA Brussel, 15 januari 2026, nr. 2026/386](#) en [CMA Brussel, 26 januari 2026, nr. 2026/612](#)), wordt verduidelijkt dat tegen beide arresten cassatieberoep werd ingesteld. In beide gevallen is er evenwel sprake van verlies van belang wegens de vrijlating of verwijdering van de betrokken persoon.

- [CMA Brussel, 4 maart 2026](#): arrestatie bij de DVZ in het kader van de Dublinprocedure

Het betrof een verzoeker die vrijwillig was teruggekeerd naar Spanje in het kader van een Dublin-overdracht, vervolgens opnieuw naar België was teruggekeerd en daar een nieuwe VIB had ingediend. Hij werd gearresteerd tijdens een oproeping bij de DVZ.

Het hof oordeelde dat **de arrestatie misleidend was**, omdat de DVZ niet aantoonde dat de betrokkene daadwerkelijk de “Brochure B” heeft ontvangen, die informatie bevat over het risico op detentie in het kader van de Dublinprocedure.

Het hof stelt bovendien dat *“même si la brochure avait été signée par l’appelant, l’OE ne démontre pas que ce dernier présente effectivement “un risque sérieux de fuite”, s’étant rendu volontairement en Espagne”*.

- [Raadkamer Brussel, 28 mei 2026](#) (beroep lopende)

Idem. De raadkamer benadrukt dat : *“Ce procédé est particulièrement inquiétant puisqu’il risque de mettre en péril la confiance que des personnes vulnérables en demande de protection doivent pouvoir avoir envers nos autorités. A défaut de confiance, elles risquent de ne plus solliciter de l’aide et vivre dans la clandestinité. Ces pratiques administratives violent ainsi l’esprit du système de protection internationale en créant un climat de méfiance et de répression.”*

PROCEDURE

- [Cass., 11 maart 2026, P.26.0176.F](#)

De onmogelijkheid voor de rechters om een beslissing te ondertekenen moet worden vastgesteld door de griffier en bevestigd door de voorzitter van de rechtbank of het hof (art. 786 van het Gerechtelijk Wetboek). Bij gebreke daarvan is de beslissing nietig.

PUBLIEKE ORDE

- [Cass., 4 maart 2026, P.26.0063.F/1](#)

Administratieve detentie – risico voor de openbare orde en nationale veiligheid – reële, actuele en voldoende ernstige bedreiging – wettigheidstoets door onderzoeksgerechten :

Het Hof van Cassatie verduidelijkt de draagwijdte van de wettigheidstoets die onderzoeksgerechten moeten uitvoeren wanneer de administratieve detentie van een vreemdeling wordt gemotiveerd door een risico voor de openbare orde.

In casu werd een verzoeker om internationale bescherming in een administratief detentiecentrum geplaatst na zijn aanhouding tijdens een betoging in Brussel, op grond dat hij een bedreiging vormde voor de openbare orde.

Het Hof oordeelt, in het licht van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, dat wanneer de onderzoeksgerechterlijke instantie de wettigheid van een detentie op dergelijke grond controleert, moet zij **in concreto nagaan of het individuele gedrag van de betrokkene een reële, actuele en voldoende ernstige bedreiging vormt voor een fundamenteel belang van de samenleving**. De rechter mag zich daarbij niet beperken tot het louter vaststellen van het formeel bestaan van een motivering gebaseerd op de openbare orde.

Commentaar op dit arrest zal terug te vinden zijn in de EDEM Cahiers van mei 2026) : L. DUFAYS (Coalition Move), « [Vers un contrôle renforcé de la légalité des décisions de détention fondées sur l'ordre public?](#) », Cahiers de l'EDEM, mei 2026.

WETTIGHEID VAN DE VERLENGING / ONMOGELIJKHEID VAN VERWIJDERING

- [CMA Bruxelles, 5 maart 2026](#)

Wettigheidscontrole van de beslissing tot verlenging van de detentie – **beperkt aantal stappen ondernomen door DVZ met het oog op verwijdering**

“Le caractère exceptionnel de la mesure privative de liberté visée à l'article 5.1 CEDH s'accommode mal de l'écoulement d'un délai d'un mois entre, d'une part, la seule démarche entreprise postérieurement à celle qui doit être initiée endéans les 7 jours ouvrables de la mesure initiale de maintien et, d'autre part, l'adoption d'une mesure qui en prolonge les effets.”

- [CMA Mons, 19 maart 2026](#)

Wettigheidscontrole van de verlenging van de detentie – geen bewijs van stappen met het oog op verwijdering binnen 7 dagen na de opsluiting – onwettigheid van de verlenging.

- [CMA Bruxelles, 9 april 2026](#)

Beslissing tot verlenging van de detentie – verplichting om rekening te houden met een **medisch attest dat wijst op de psychiatrische stoornis van de gedetineerde** – geen

geïndividualiseerd onderzoek van zijn situatie – schending van artikel 62 van de wet van 15 december 1980 en van de wet betreffende de formele motivering van administratieve handelingen.

- [CMA Bruxelles, 17 maart 2026](#)

Beslissing tot verlenging – reeds 3 maanden in detentie – slechts 3 stappen bij de ambassade van **Guinee**, waarvan slechts één geïndividualiseerd – gedetineerde nog steeds niet geïdentificeerd – onmogelijkheid van daadwerkelijke verwijdering binnen een redelijke termijn – vrijlating.

Zie ook een andere rechtspraak : [CMA Bruxelles, 17 maart 2026](#).

- [CdC Bruxelles, 5 juni 2026](#) : Te late beslissing tot verlenging – vrijlating.

<u>VERKLAARDE NBM IN DETENTIE</u>
--

- [RVV n°346 527 van 12 mei 2026](#)

Jongere die op het grondgebied werd gearresteerd en zich pas na zijn arrestatie als minderjarige verklaart – kopie van een *taskara* – leeftijdsbepalingsprocedure lopende bij de Dienst Voogdij – bestaan van twijfel over de meerderjarigheid – risico op schending van artikel 74/13 van de wet van 15 december 1980 en van het hoger belang van het kind – schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid.

“De thans bestreden beslissing vertrekt van de basispremissie dat verzoeker meerderjarig is. Door het supra uiteengezette, m.n. het lopende onderzoek door de bevoegde Dienst Voogdij, bestaat er gerede twijfel over deze basispremissie en is er thans in hoofde van de Raad geen zekerheid dat verzoeker meerderjarig is. Er is bijgevolg minstens twijfel over het ernstig karakter van de middelen, gestoeld op artikel 74/13 van de Vreemdelingenwet en artikel 118 van het Vreemdelingenbesluit.

In deze stand van het geding acht de Raad het bijgevolg, omwille van de gerede twijfel, aangewezen het middel gestoeld op de schending van artikel 74/13 van de Vreemdelingenwet, wat betreft het hoger belang van het kind, en artikel 118 van het Vreemdelingenbesluit als ernstig te beschouwen. [...]

Verder volgt de Raad eveneens dat niet betwist is dat verzoeker op het ogenblik van zijn arrestatie niet in het bezit was van een geldig paspoort, voorzien van een geldig visum. Echter, hij kan niet volgen dat dit in casu volstaat voor het schragen van de bestreden beslissing. Artikel 7, lid 1, 1° van de Vreemdelingenwet luidt immers: “Onverminderd meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag, kan de minister of zijn gemachtigde of, in de in 1°, 2°, 5°, 9°, 11° of 12° bedoelde gevallen, moet de minister of zijn gemachtigde een bevel om het grondgebied binnen een bepaalde termijn te verlaten afgeven aan de vreemdeling die noch gemachtigd noch toegelaten is tot een verblijf van meer dan drie maanden in het Rijk of om er zich te vestigen : 1° wanneer hij in het Rijk verblijft zonder houder te zijn van de bij artikel 2 vereiste documenten;”. Bijgevolg kunnen ‘meer voordelige bepalingen in een internationaal verdrag’ zich verzetten tegen de afgifte van een bevel om het grondgebied te

verlaten en kan niet ontkend worden dat het hoger belang van het kind, waarmee volgens artikel 74/13 van de Vreemdelingenwet moet rekening gehouden worden, dat een omzetting vormt van artikel 5 van de terugkeerrichtlijn, impliciet doch zeker verwijst naar het hoger belang van het kind zoals gewaarborgd door artikel 24 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest)."

Zie ook [RVV n°346 568 van 13 mei 2026](#) : Dezelfde redenering, voor een jongere zonder identiteitsdocumenten.

TERUGBETALING VAN DE REPATRIËRINGSKOSTEN

- [TPI Bruxelles \(fr.\) \(civ.\), 4e ch., 22 mei 2026, n°25/2587/A](#) [definitief]

Vordering tot terugbetaling van detentiekosten en repatriëringskosten voor een vrouw die gedetineerd en overgebracht werd naar een EU-land in het kader van de Dublinverordening

Wat betreft de overdrachtskosten: De Dublin-overdrachtskosten kunnen niet worden gevorderd op basis van artikel 27 van de wet van 15 december 1980, aangezien het geen repatriëring betreft. De kosten van de Dublin-overdracht vallen ten laste van de staat die de overdracht uitvoert. → De Belgische Staat ziet bijgevolg af van de terugvordering van de overdrachtskosten.

Wat betreft de detentiekosten:

- Naar aanleiding van een vraag van de rechtbank over de samenhang van de vordering met de opvangregels voor verzoekers om internationale bescherming, ziet de Belgische Staat af van zijn vordering met betrekking tot de detentiekosten voor de periode vanaf de indiening van een VBI in detentie tot aan de overdracht. Tijdens de VBI vormt detentie immers een vorm van opvang.
- Voor de periode van detentie voorafgaand aan het VBI oordeelt de rechtbank bovendien dat de kosten evenmin kunnen worden gevorderd, aangezien geen repatriëring heeft plaatsgevonden. Artikel 27 viseert immers enkel de terugbetaling van de "kosten veroorzaakt door de repatriëring van de vreemdeling". **Bij gebreke aan repatriëring kan op basis van artikel 27, §3 van de wet van 15 december 1980 geen terugbetaling worden geëist.**

(ON)MOGELIJKEHEID VAN GEDWONGEN TERUGKEER NAAR AFGHANISTAN

- [RK Leuven, 8 mei 2026](#)

Afghaanse onderdaan die reeds meer dan een jaar wordt vastgehouden met het oog op verwijdering – geen poging tot gedwongen repatriëring, enkel vrijwillige terugkeer die door de betrokkene werd geweigerd – geen communicatie met de Afghaanse autoriteiten over de repatriëring – escort voorzien tot Tasjkent (Oezbekistan) maar niet tot Kaboel (Afghanistan) – voortdurende tegenstand van de betrokkene tegen zijn verwijdering – geen reële vooruitzichten op verwijdering.

Hervormd in beroep : [KI Brussel, 1 juni 2026](#)

Het Hof oordeelt dat er nog steeds een realistisch perspectief op verwijdering bestaat – het feit dat de betrokkene zich tegen zijn repatriëring verzet, kan niet leiden tot zijn invrijheidstelling – de betrokkene toont niet aan dat zijn verwijdering naar Afghanistan een schending van artikel 3 EVRM zou vormen.

RISICO OP SCHENDING VAN ARTIKEL 8 EVRM

- [CCE n°346 412, 7 mei 2026](#)

Verzoek tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid tegen een bijlage 13septies – verzoeker is vader van een Belgisch kind dat niet is erkend – lopende afstammingsprocedure voor de familierechtbank – neerlegging van nieuwe bewijzen van de affectieve band voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (CCE) – het ontbreken van wettelijke erkenning volstaat niet om de toepassing van artikel 8 EVRM uit te sluiten – nieuwe elementen ontvankelijk op grond van artikel 39/82 §4, vierde lid van de wet van 15 december 1980 – schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid.

RISICO OP SCHENDING VAN ARTIKEL 3 EVRM

- [CCE n°346 052, 30 april 2026](#)

Bijlage 26quater Spanje voor een vrouw die het slachtoffer is van vrouwelijke genitale verminking, met een maatregel van aanhouding – het registratieformulier vermeldt als kwetsbaarheid: “alleenstaande vrouw, slachtoffer van geweld” – niet-betwiste genitale verminking – **het loutere bewijs van VGV volstaat om een verzaamd kwetsbaar profiel vast te stellen** – gebrek aan een zorgvuldig onderzoek – schending van artikel 3 EVRM – schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid.

BEVOEGDHEID VAN DE STELLER VAN DE HANDELING

- [CdC Bruxelles, 6 maart 2026](#) : Dossier niet geïnventariseerd – geen delegatie van bevoegdheid in het dossier – vrijlating.

PUBLICATIES

L. DUFAYS (Coalition Move), «[Vers un contrôle renforcé de la légalité des décisions de détention fondées sur l'ordre public?](#) » , Cahiers de l'EDEM, mei 2026.

Move coalition, “**Infoblad: arrestaties van personen in precair verblijf**”, april 2026.

In welke context kan een persoon zonder verblijfsdocumenten door de politie worden gearresteerd? Wat gebeurt er bij een arrestatie? Welke rechten kunnen worden ingeroepen? Dit praktijk infoblad beantwoordt deze vragen op een duidelijke en concrete manier, bestemd voor veldwerkers die werken met personen in onregelmatig of precair verblijf. Beschikbaar in drie talen [FR](#), [NL](#), [EN](#).

JRS Belgium, “**Detentie aan de grens van asielzoekers**”, juni 2026, in [FR](#), [NL](#) et [EN](#).

Aarzel niet om contact met ons op te nemen om u in contact te brengen met de bezoeker-ster van het detentiecentrum waar uw cliënt wordt vastgehouden.

Aarzel niet om ons interessante jurisprudentie door te sturen.

Eerdere nieuwsbrieven over detentie zijn [hier](#) te vinden.

Contact : Lucie DUFAYS (0456/86 17 70 ; l.dufays@movecoalition.be).